

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE TÜRKİYE’DEKİ BELEDİYE KONSERVATUVARLARINA GENEL BİR BAKIŞ

Ferda Çelik¹

Engin Gürpınar²

Özet

Bu çalışmada, cumhuriyetin ilanından günümüze kadar uzanan dönemde, belediye konservatuvarları kuruluş tarihi, muhteviyat ve gelişim safhalarına göre tasnif edilmiştir. Ayrıca belediye konservatuvarlarının Türkiye’deki müzik eğitim-öğretimi ve kültür hayatındaki önemi bakımından yapılan inceleme sonucunda, günümüzde belediye konservatuvarlarının aktüel bir fotoğrafını çekmek adına da Türk Halk Müziği, Türk Sanat Müziği, Çağdaş Çoksesli Türk Müziği ve Klasik Batı müziği eğitimi alanlarında tarihsel süreç içerisinde neler yapıldığı ortaya koyulmuştur. Bu çalışma, Türkiye’deki belediye konservatuvarlarının tarihçesi ve gelişimini gözler önüne serecek olması, faal konservatuvarların durumunu birtakım değişkenler bakımından ortaya koyacak olması ve bu sahada yapılan geniş çaplı ilk yayın olması sebebiyle de önem taşımaktadır.

Bu bağlamda belediye konservatuvarlarının yapısına ve verilen eğitimlere farklı kaynaklardan erişilmiş, bu bilgiler “doküman analizi” yöntemine dayalı olarak içerik bakımından incelenmeye çalışılmıştır. 1917 yılında kurulan Darüelhan’dan, İstanbul Belediye konservatuvarına ve günümüz Türkiye’sinde 36 belediye konservatuvarı bulunmaktadır. 14 büyükşehir belediyesi, 5 belediye ve 14 ilçe belediyede eğitim faaliyetleri gösterdikleri görülmüştür. 33 belediye konservatuvarının 31’ünde TSM eğitimi, 31’ünde THM eğitimi, 32’inde ise Klasik Batı Müziği eğitimleri verilmektedir. Müzik alanında yapılan çalışmalara bakıldığında ise müzik eğitime dair derslerin ve çalışmaların çeşitliliği oldukça yeterli, bu kurumlarda yapılan farklı çalgı eğitimlerinin gelecek nesillere aktarılması beklenen müzik kültürümüz için oldukça yararlı olduğu gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Müzik Eğitimi, Belediye Konservatuvarı

A GENERAL OVERVIEW OF MUNICIPAL CONSERVATORIES IN TURKEY FROM PAST TO PRESENT

Abstract

This study classifies municipal conservatories from the proclamation of the Republic to the present day according to their date of establishment, content, and developmental stages. Furthermore, an examination of the importance of municipal conservatories in music education and cultural life in Turkey reveals their historical progress in the fields of Turkish Folk Music, Turkish Art Music, Contemporary Polyphonic Turkish Music, and Classical Western Music education, providing a contemporary snapshot of municipal conservatories today. This study is significant because it will reveal the history and development of municipal conservatories in Turkey, reveal the status of active conservatories in terms of various variables, and be the first comprehensive publication in this field.

In this context, the structure and training provided by municipal conservatories were accessed from various sources, and this information was analyzed in terms of content using the "document analysis" method. From the Darüelhan (House of the Conservatory), established in 1917, to the Istanbul Municipal Conservatory, there are 36 municipal conservatories in Turkey today. Educational activities were observed in 14 metropolitan municipalities, 5 municipalities, and 14 district municipalities. Of the 33 municipal conservatories, 31 offer Turkish Music (TSM), 31 offer Turkish Folk Music (THM), and 32 offer Western Classical Music. A look at the music field reveals a wide range of music education courses and activities, and the diverse instrument training offered at these institutions is highly beneficial for our musical culture, which is expected to be passed on to future generations.

¹ ferdapalacelik44@gmail.com, İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Orcid: 0009-0003-5934-1483.

² engin.gurpinar@inonu.edu.tr, İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Orcid: 0000-0002-2473-1823,

DOI:10.22252/ijca.1808365.

Makale Geliş Tarihi: 18.10.2025

Makale Kabul Tarihi:31.10.2025

Keywords: Education, Music Education, Municipal Conservatory

1. Giriş

20. yüzyıl boyunca değişen yerel ve küresel ihtiyaçlar ve ideolojiler doğrultusunda birçok ülkede çeşitli alanlarda eğitimler veren konservatuvarlar kurulmuştur. Ülkemizde Cumhuriyet Devrimi'nden sonra, konservatuvar adı ile anılan kurumlar oluşturulmaya başlanmıştır. Türkiye Cumhuriyeti'nde kurulan ilk konservatuvarlar Fransız, Rus ve Alman konservatuvar anlayışlarının yansıtıldığı Batı sanat müziği, tiyatro, opera ve bale eğitimlerini veren devlet kurumlarıdır. (Koçhan, 2021: 266). Bu kurumlarda Klasik Türk Müziği, Klasik Batı Müziği, Anadolu'da yapılan derleme çalışmaları ile halk müzikleri, ulusal bir müzik kimliğinin geliştirilmesi ve çağdaşlaşma yolunda, çağdaş çoksesli Türk halk müziği alanlarında Türkiye Cumhuriyeti'nin müzik eğitimine yön veren önemli çalışmalar yapılmıştır (İlyasoğlu, 1999: 72).

1924 ile 1986 arasında İstanbul belediye konservatuvarı, cumhuriyet döneminin müzik alanındaki atılımlarını temsil eden bir kurum olmuştur. Üstlendiği misyonla yıllar içinde klasik Türk müziği, Batı müziği, Anadolu'da yapılan derleme çalışmaları ile halk müzikleri, ulusal bir müzik kimliğinin geliştirilmesi ve çağdaşlaşma yolunda, çağdaş çoksesli Türk halk müziği alanlarında Türkiye Cumhuriyeti'nin müzik eğitimine yön vermiştir (Paçacı, 1999:10-29)

Ülkemizde 1950'li yıllara kadar, İstanbul Belediye Konservatuvarı ve Ankara Devlet Konservatuvarı olmak üzere iki adet konservatuvar bulunmaktaydı. 1958 yılında İzmir Konservatuvarı, 1970 yılında İstanbul Devlet Konservatuvarı ile sayısını dörde çıkaran konservatuvar kurumu (Karahasanoğlu, 2021: 274), yıllar içerisinde sayısını artırarak günümüze kadar gelmiştir. Ülkemizde bu süreçte bazı konservatuvarlar yerel yönetim bünyelerine, bazıları ise üniversitelere bağlı kurumlar olmuşlardır. Türkiye'deki devlet konservatuvarlarında tam zamanlı eğitim kısmında orta öğretim seviyesinde genel kültür dersleri okutulmaktadır, ancak kültür dersleri müfredatı ülke çapında yapılan üniversite giriş sınavı için yeterli düzeyde planlanmamıştır; yüksek öğretim seviyesinde ise konservatuvarlar üniversite bünyesinde bulunduğu için konservatuvar mezunları üniversite mezunu sayılmaktadırlar. İlköğretim ve lise kademelerinde uygulanan yarı zamanlı konservatuvar eğitimi Millî Eğitim Bakanlığının müfredat programına uygun olarak hazırlanmıştır. Tam zamanlı konservatuvar eğitimi 3 ana kategoriden oluşmaktadır. Bunlar; esas meslek dersleri, yardımcı meslek dersleri ve kültür dersleridir (Karabulut, Canbay, 2017: 343). Bunun yanı sıra belediye konservatuvarlarında ise dönemlik kurs eğitimleri adı altında eğitimler verilmektedir. Kurslara kabul edilmek için her branşta yaş sınırlamaları bulunmamaktadır ve yetenek sınavları uygulanmaktadır. Sanata ve müziğe ilgi duyan herkesin katılabileceği bu kurslar, yeni yeteneklerin keşfedilmesine ve ilgilenenlerin profesyonel bir eğitim almasına olanak tanımaktadır (<https://antalya.bel.tr/>, Erişim Tarihi: 22.09.2025).

Ele alınan çalışmada belediye konservatuvarları çeşitli değişkenler açısından değerlendirilmiş ve ana hatları ile kuruluş tarihleri, eğitim verilen alanları, eğitim görevlileri sayıları açısından tarihsel bir inceleme yapılırken gelişim safhaları ve günümüzde belediye konservatuvarlarının genel durumu resmedilmeye çalışılmıştır.

2. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu araştırmanın amacı, Türkiye'deki belediye konservatuvarlarının tarihçesi ile belediye konservatuvarlarının tarihçesi ile gelişim safhaları hakkında bilgi vermek ve faal belediye konservatuvarlarını çeşitli değişkenler bakımından incelemektir. Bu çalışma, Türkiye'deki belediye konservatuvarlarının tarihçesi ve gelişimini gözler önüne serecek olması, faal konservatuvarların durumunu birtakım değişkenler bakımından ortaya koyacak olması ve bu sahada yapılan geniş çaplı ilk yayın olması sebebiyle önemlidir.

3. Araştırmanın Yöntemi

Yapılan çalışma, belediye konservatuvarlarının tarihsel gelişim süreci ve safhaları hakkında bilgi vermeyi amaçlamaktadır. Bunun için kuruldukları tarihten bu yana belediye konservatuvarlarında yapılan çalışmalar alan yazın taranarak elde edilen bilgiler doküman incelemesi ile meydana gelmiştir. Doküman incelemesi, yapılan araştırmaya göre belge ve dokümanların taranması ve sonuca varılmasıdır (Şimşek ve Yıldırım,

2011: 38). Yapılan içerik analizi ile Belediye Konservatuvarlarının eğitim sürecindeki yapılan çalışmaları taranarak ayrıştırılmış; THM, TSM, çağdaş çoksesli Türk müziği alanları; kuruluş yılları, çalgı kursları ve eğitim görevlileri sayıları bakımından incelenmiştir.

4. Bulgular

4.1. Konservatuvar Kurumu ve Tarihçesi

Türkçede konservatuvar olarak kullanılan terim ilk olarak Avrupa'da, İtalya'da en erken örneklerini gördüğümüz conservatorio adlı, öncelikli amacı müzik eğitimi verip müzik profesyonelleri yetiştirmek üzere kurulmuş okullardan gelir. İtalyanlardan sonra Fransızlar conservatoire ve Almanlar Konservatorium adları ile anılan benzer eğitim kurumları oluşturmuşlardır (Weber, 2001: 280).

17. yüzyılda İtalya'daki ilk konservatuvarlar opera şarkıcılarının yetiştirildiği okullar olarak kurulmuşlardı. Avrupa'da en erken sistematik ve standartlaştırılmış müzik öğretimleri kilise koroları ile başlamıştı ve aristokrat sınıfın saraylarında devam ettirilmekteydi. 18. yüzyılın ortalarından itibaren ise profesyonel müzik yaşamı artık dini yapılar ve saraylar içinde sınırlanmadığından, eskiye göre daha geniş halk kitleleri için sergilenen konser ve operalar için çok sayıda orkestra müzisyeni yetiştirilmesi ihtiyacı doğmuştu. Eski profesyonel dindışı müzik yaşamı bu ihtiyacı karşılayabilecek bir sistem değildi, zira 18. yüzyıldan önce görece sınırlı sayıda müzisyen yetişmesine olanak sağlayan bu sistemde müzisyenler, müzisyen ustaların yanında veya belli müzisyen ailelerin içinde eğitim görerek yetişirlerdi. Konservatuvarlar Avrupa'daki bu yeni müzik hayatının gereklerini karşılamak üzere oluşturulmuş kurumlardı, yanı sıra değişen toplumsal sınıf hiyerarşilerinin ve ideolojilerinin de sonucuydular. Bu yüzyıl öncesinde saraylarda icra edilen sanat müziklerinin, artık 18. yüzyıldan itibaren orta sınıf değerleri içine katılarak ve bu değerlerce dönüştürülmesi söz konusu olmuştu. Ayrıca yüzyıl sonunda dini ve din dışı kurumların birbirlerinden ayrılması ve manastır ve kilise müzik okullarının kapatılmaya başlamasından sonra, kilisenin müzik eğitimi üzerindeki pek çok işlevini devlet, özel sanat koruyucuları ve cemiyetler üstlenmeye başlamıştı (Weber, 2001: 280). 19. yüzyılda Avrupa'da Fransız ve Alman konservatuvar modelleri yaygınlık kazandı, 20. yüzyılda ise tüm dünyada yaygınlaşan konservatuvarlar tek bir modele yakınlık yerine, önceki yüzyılların etkilerini de yansıtan ancak daha eklektik yapılar olarak karakterize edilmekteler. Bu eklektik yapıdaki konservatuvarların en erken örneklerini Avrupa sanat müziği geleneğinin yanı sıra yerel ve halk müziklerinin de konservatuvar çatısı altında sistematik öğretiminin yapılmaya başlandığı, Sovyet Devrimi sonrasında daha geniş bir alanda güçlenen Rus ekolü ile görmek mümkün oldu. 20. yüzyıl boyunca değişen yerel ve küresel ihtiyaçlar ve ideolojiler doğrultusunda pek çok farklı ülkede yeni konservatuvarlar kurulurken, konservatuvarlarda öğretimi yapılan müzikler, uzmanlık alanları, bölümler çeşitlendi ve eski konservatuvarların bazıları da dahil olmak üzere konservatuvar ve müzik okullarının pek çoğu tüm dünyada üniversitelere bağlandı (Koçhan, 2021: 266).

19. yüzyıl boyunca Paris Konservatuarı modeli, tüm Avrupa'da, özellikle İtalya, Almanca konuşulan bölgelerde ve İngiltere'de, ayrıca ABD'de ve Rus İmparatorluğu'nda uygulanmaya başladı. Konservatuvarlarda eğitim üç temel aşama şeklinde ve her aşama için sınavlar ile denetleme yapılır. Birinci aşama özellikle solfej ağırlıklı olarak, ikinci aşama çalgı ve vokal icranın çeşitli branşlarına yayılarak ilerler, üçüncü aşama ise teorik bilgi, müzik tarihi ve şarkıcılara eşliğin yanı sıra icracılık düzeyinde hem temel hem yardımcı alanlarda öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarına özel önerilere dayalı bir eğitimdi. Bir aşama süresince yılda iki kere düzenlenen ara sınavlar yapılarak gelişme takip edilir ve aşama sonunda genel sınavlar yapılarak öğrenciler yetiştirilirdi (Koçhan, 2021: 267).

Konservatuvarların 20. Yüzyılda yerel geleneksel sanat ve halk müzikleri programları oluşturulması, özünde Avrupa sanat müziği tedrisatı ve değerler sistemine göre kurgulanmış olan konservatuvar kurumu kültürünün, yerel müziklerin eğitim müfredatlarını ve öğretim tekniklerini (pedagojileri) etkilemesine neden olduğu görülmüştür. Bu bölümleri ve programları oluşturan lider ve yönetici kadroların ideolojik kökenleri, ayrıca geleneksel konservatuvar kültürü ve programların pedagojik nitelikleri, her bir programın etkilerini ve yaygınlaşmasını belirleyen etkenler olmuşlardır (Hill, 2009: 208).

4.2. Türkiye'de Konservatuvar Kurumu

Ülkemizde Cumhuriyet Devrimi'nden sonra, yani 20. yüzyılın ilk çeyreği ardından asıl olarak "konservatuvar" adı ile anılan kurumlar oluşturulmaya başlandı. Türkiye Cumhuriyeti'nde kurulan ilk konservatuvarlar Fransız,

Rus ve Alman konservatuar anlayışlarının yansıtıldığı Batı sanat müziği, tiyatro, opera ve bale eğitimlerini veren devlet kurumları oldular. Fransız devrimi öncesi Avrupa'da ve Rus İmparatorluğu'nda olduğu gibi Osmanlı'da da devletin sahiplendiği sanat müziklerinin sistematik eğitimi öncelikle Saray'ın himayesinde kurulmuş Enderun, Mehterhane, Mızıkı-yı Hümayun gibi eğitim kurumlarında verilirdi (Karahasanoğlu, 2021: 272). Bunların yanı sıra dini musikiler Mevlevihane, çeşitli dergahlar, cami ve kiliselerde yaşatılmaktaydı. Dini kurumlar ve Saray okullarından bağımsız olarak tasarlanan en erken sanat eğitim kurumu Osmanlı'nın başkenti İstanbul'da 1914 yılında açılan tiyatro okulu Darülbeydi oldu. Bu okul Birinci Dünya Savaşı'nın karmaşasının da etkisiyle aslında çok kısa bir süre sonra çalışmalarını durdurmak zorunda kaldı, ancak 1917 yılında bu kuruma eklenen müzik okulu Darülehhan daha uzun ömürlü olabildi (Anıl, 1977:46).

Konservatuvar niteliğinde bir kurum olan Darülehhan: Osmanlı Döneminde, Maarif Nezareti'ne bağlı olarak, İstanbul'da kurulmuş ilk resmi müzik okuludur. 1914'te İstanbul Şehremaneti'ne bağlı olarak kurulan Darülbeydi'nin müzik koludur (Paçacı, 1994: 556). Darülehhan'ın kuruluş amacı; bilimsel olarak musikinin eğitim ve öğretimi, klâsik eserlerin notaya alınması ve tasnifi; eski Türk bestecilerine ait klasik eserlerin yeniden tanıtılması ve yayımlanması; musiki öğretmeni yetiştirilmesi, Türk musikisinin zamanın zevk ve anlayışına uygun gelişmesi ve devamlılığını sağlayacak sanatçıların yetiştirilmesidir (Özşahin, 2010: 12).

Tanzimat devrinden başlayıp Cumhuriyet'in ilanı ile daha da artan, müzikte Batılılaşma ve eski mûsikînin, bilhassa saray mûsikîsi olarak adlandırılan ve zamanımızdaki Türk Makam Müziği'ne tekabül eden türün, zaman içerisinde devlet kurumlarından uzaklaştırıldığı görülmektedir. Kurumların zamanla yelpazelerini genişleterek, ihtiyaca göre gelişmeler gösterdiği de göze çarpan mühim bir husustur. Bu noktada, Cumhuriyetin ilanı ile yapılan inkılaplar kendini sanat sahasında da göstermiştir. Halkın yeni hayat anlayışında müziğin yapısının da değişmesi kaçınılmazdı. Bu sebeple yeni anlayışa uygun öğretmen yetiştirmek amacıyla Mûsikî Muallim Mektebi kurulmuştur. Ayrıca dönemin gerekliliklerine uygun olarak Riyaseti Cumhur Filarmoni Orkestrası, İstanbul Konservatuvarı, Devlet Opera ve Balesi yapısal açıdan çeşitli değişikliklere uğramıştır (Sağır, T., Gürpınar, E., Zahal O., 2020: 425).

4.3. Belediye Konservatuvarları

Bugünkü konservatuvarların temeli olarak kabul edilen, 1917 yılında öğretime başlayan Darülehhan, Türk ve Batı müziği çalgıları eğitimi, derleme, notaya alma, koruma ve tanıtma çalışmaları yapılan bir kurumdu. Bu kurumun başlıca amaçları "Türk müziğinin değerli eserlerini korumak, eski müzik eserlerini saptamak, ulusal müziği geliştirmek, çağdaş müziğin tanıtılmasına çalışmak, batının opera ve tiyatro eserlerinin yurdumuzda tanınmasını sağlamak" tır (Anıl, 1977: 46).

Cumhuriyet dönemiyle birlikte oluşması istenen ulus müziğinin halka ulaşması amacıyla 1926 yılında kapatılan Darülehhan'ın devamı niteliğinde, 1927 yılında İstanbul Belediyesi'ne bağlı olarak İstanbul Belediye Konservatuvarı kurulmuş ve bu okulda yönetim ve öğretim sistemi yeniden planlanmıştır (Şahin, M., Duman, R., 2008: 266). Türkiye Cumhuriyeti'nde 1950'li yıllara kadar, İstanbul Belediye Konservatuvarı ve Ankara Devlet Konservatuvarı olmak üzere iki adet konservatuvar bulunmaktaydı. 1958 yılında İzmir Konservatuvarı, 1970 yılında İstanbul Devlet Konservatuvarı ile sayısını dörde çıkaran konservatuvar kurumu, yıllar içerisinde sayısını artırarak günümüze kadar gelmiştir (Koçhan, 2021: 275). Dünya genelinde belediye konservatuvarları, genellikle belediyelerin halkın sanat eğitimini gerçekleştirmek amacıyla kurduğu kurumlardır. Bu kurumlar yarı zamanlı ya da tam zamanlı profesyonel sanat eğitimi verir. Bu eğitimler, müzik, tiyatro, dans gibi sahne sanatlarıdır. Belediye konservatuvarlarının genel amaçları, toplumda sanat eğitiminin yaygınlaştırılması, genç yeteneklerin keşfedilmesi, kültürel mirasın korunması ve halkın sanata erişiminin kolaylaştırılmasıdır (<http://pavaeducom/>, Erişim Tarihi: 20.09.2025). Ancak dünyada Türkiye'de olduğu kadar yaygın belediye konservatuvarı kurumu bulunmamaktadır.

Belediye konservatuvarları devlet konservatuvarlarından farklı olarak yerel yönetimlere bağlıdır. 1950'ler sonrasında yerel yönetimlerin sanat alanına katılmaya başlamasıyla belediyeler, halkın kültürel yaşamını desteklemek için konservatuvarlar açmaya başlamıştır (UNESCO, 2019).

4.4. Dünyada Belediye Konservatuvarları

Dünyada Fransa, İtalya, Almanya, Amerika ve İngiltere gibi ülkelerde de yerel yönetimler tarafından desteklenen konservatuvarlar mevcuttur. Ancak bu kurumlar çoğunlukla devlet ve belediye ortaklığı ile yürütülürken, bu konservatuvarlar uluslararası düzeyde saygındır (European Music School Union, 2020: 50). Belediyelerde gençlik koroları ve orkestra okulları, tiyatro programları, dans okulları gibi sanat dallarında

eğitimler verirler. Dünya genelinde farklı adlar ve yapılar şeklinde kurumlar bulunsa da doğrudan belediye bünyesinde bulunanlar sınırlı sayıdadır (AEC, 2021).

Türkiye 'de; Belediye konservatuvarları, yerel yönetimlerin kültür-sanat politikalarının önemli bir parçasıdır. Genellikle yarı zamanlı eğitim sunarlar. Geniş yaş aralığına hitap eden kurslar ve branşlar içerirler. Fransa'da; Belediye destekli konservatuvarlar, ulusal müfredatla entegre çalışır. Yüksek kaliteli sanat eğitimi sunarlar ve bazıları uluslararası düzeyde tanınır. İtalya'da; Konservatuvarlar genellikle devlet düzeyinde organize edilir. Bazı kurumlar yerel yönetimlerle iş birliği içinde çalışır. Almanya'da; Belediye müzik okulları (Musikschule), temel müzik eğitimi sunar. Çocuklar ve yetişkinler için erişilebilir ve yaygın bir sistemdir. ABD ve İngiltere'de; Belediye konservatuvarı kavramı yaygın değildir. Ancak yerel yönetimler tarafından desteklenen sanat merkezleri ve gençlik programları bulunur (Ville de Paris. (n.d.). *Conservatoires*. Paris. Fr. Erişim tarihi:22 Eylül 2025).

4.5. Türkiye'de Belediye Konservatuvarları

Ülkemizde, konservatuvar kurumu 1917 yılında İstanbul Şehzadebaşı'nda öğretime başlayan Darü'l Elhan ile başlamıştır. Cumhuriyetin ilanından sonra sanat eğitiminin modernleşmenin bir parçası olarak görülmesiyle, 1926'da Darüelhanın kapatılmasıyla (Göktürk, 2014: 16), kurulan İstanbul belediye konservatuvarı ve sonrasında kurulan devlet konservatuvarları ile müzik ve sahne sanatları eğitimleri verilmeye başlanmıştır.

1950–1980 yılları arasında ilk adımlar atılmaya başlanmıştır. Ülkemizde büyükşehir belediyeleri, halkın kültür ve sanatla daha fazla etkileşim kurması amacıyla konservatuvar kurma çalışmalarına başlamıştır. Bu dönemde özellikle İstanbul Belediyesi Konservatuvarı, Türkiye'deki ilk örneklerden biri olarak ön plana çıkmıştır. Ardından Ankara ve İzmir gibi büyük şehirler de bu alanda adımlar atmıştır. Bu konservatuvarlar, başlangıçta daha çok Batı müziği ve tiyatro eğitimi üzerine odaklanmıştır. 1980'ler ve sonrasında ise yaygınlaşmaya başlayan kültürel politikaların yerelleşmesiyle birlikte belediyeler kültür-sanat alanında daha aktif hale geldiler. Konservatuvarlar sadece klasik müzik ve tiyatro değil, aynı zamanda Türk Halk Müziği, Türk Sanat Müziği, halk dansları, bale ve resim gibi farklı sanat dallarında da eğitim vermeye başladı. Belediyeler, bu kurumları hem eğitim merkezi hem de kültürel etkinliklerin sahnesi olarak konumlandırdı (Özşahin, 2010:24)

4.6. Günümüzde Belediye Konservatuvarları

Günümüzde Türkiye'nin dört bir yanında faaliyet gösteren çok sayıda belediye konservatuvarı bulunmaktadır. Bu kurumlar, farklı yaş gruplarına hitap eden programlarıyla hem amatör hem de yarı profesyonel düzeyde sanat eğitimi sunmaktadır. Konser, sergi, tiyatro gösterisi gibi etkinliklerle yerel halkın kültürel yaşantısına doğrudan katkı sağlamaktadır ([http://karsiyaka.bel.tr./](http://karsiyaka.bel.tr/), Erişim Tarihi: 19 Eylül 2025)

Eğitim düzeyleri açısından temel eğitim, yarı profesyonel eğitim ve hazırlık sınıfları bölümlerinde faaliyetleri bulunmaktadır. Genellikle 7 yaş ve üzeri bireylerin başvurabildiği eğitim bölümlerinin bazıları için mülakat ve yetenek sınavları yapılır ([http://sincan.bel.tr./](http://sincan.bel.tr/), Erişim Tarihi: 25 Eylül 2025).

Belediye konservatuvarlarında eğitim süreleri belediyeden belediyeye göre değişmektedir. Çoğu konservatuvarda kurslar 1 yıllık dönemler halinde gerçekleşir (Ekim-Haziran). Bazı branşlarda ise 3-4 yıllık kademeli programlar şeklinde ilerlemektedir. Konservatuvarlara öğrenci kabulünde ise adayın müzik kulağı, ritim duygusu, ses aralığı ve enstrüman çalma düzeyini ölçmek için uygun sınavlar hazırlanır. Her konservatuvarın kendi yaş aralığı bulunmaktadır; bazıları 5 ile 55 yaş arası gibi geniş aralıkları kabul eder. Örneğin Kocaeli belediye konservatuvarı 5-55 yaş arası (Kocaeli.bel.tr.: Erişim Tarihi: 29.Eylül. 2025). Sınavla kabul edilen öğrenciler ise belediyeden belediyeye değişkenlik göstererek hafta içi ve hafta sonu, farklı gün ve saatlerde düzenlenmektedir. Ayrıca 2 ila 4 yıl sürmektedir.

Türkiye'de bulunan bazı belediye konservatuvarları, üniversitelerin konservatuvar bölümleri, güzel sanatlar fakülteleri ve müzik öğretmenliği bölümlerine giriş sınavlarına yönelik hazırlık kursları düzenlemektedir. Bu kurslar, müzik ve sahne alanlarında kariyer hedefleyenler için önemli fırsatlar sunmaktadır. Bu kursların eğitim içeriğinde ise kulak eğitimi, ses eğitimi, müzik teorisi, solfej, ritim çalışmaları ve enstrüman kursları bulunmaktadır. Tüm bu kursların belediye konservatuvarlarında ücretsiz verilmesi ekonomik durumu düşük bireylerin de müzik ve sanat eğitimi alarak toplumsal fırsat eşitliğini desteklemekte, yetenekleri paraya bağlı

kalmadan geliştirme imkânı sunmaktadır. Ayrıca tüm bu kültürel faaliyetlere katılımı teşvik edip ve kültürel mirası yaşatmaktadır.

Tablo 1. Türkiye’deki İl ve İlçelere Göre Belediye Konservatuvarları

1	Adana Büyükşehir Belediye Konservatuvarı	Adana
2	Amasya Belediye Konservatuvarı	Amasya
3	Antalya B. Bel. İsmail Baha Süreksan Konservatuvarı	Antalya
4	Avcılar Belediye Konservatuvarı	İstanbul
5	Aydın Büyükşehir Belediye Konservatuvarı	Aydın
6	Balıkesir Belediye Konservatuvarı	Balıkesir
7	Beylikdüzü Belediye Konservatuvarı	İstanbul
8	Bursa Büyükşehir Belediye Konservatuvarı	Bursa
9	Denizli B. Belediye Konservatuvarı	Denizli
10	Diyarbakır B. Belediye Aram Tigran Konservatuvarı	Diyarbakır
11	Edirne Belediye Konservatuvarı	Edirne
12	Fatsa Belediye Konservatuvarı	Ordu
13	Gerze Belediye Konservatuvarı	Sinop
14	Giresun Belediye Konservatuvarı	Giresun
15	Gölcük Belediye Konservatuvarı	Kocaeli
16	Kahramanmaraş Büyükşehir Belediye (KAMEK) Konservatuvarı	K. Maraş
17	Karşıyaka Belediye Konservatuvarı	İzmir
18	Kayseri Büyükşehir Belediye Konservatuvarı	Kayseri
19	Keçiören Belediye Konservatuvarı	Ankara
20	Kocaeli Büyükşehir Belediye Konservatuvarı	Kocaeli
21	Lüleburgaz Belediye Konservatuvarı	Tekirdağ
22	Manisa Büyükşehir Belediye Konservatuvarı	Manisa
23	Merzifon Belediye Konservatuvarı	Amasya
24	Muğla Büyükşehir Belediye Konservatuvarı	Muğla

25	Samsun Büyükşehir Belediye Konservatuvanı	Samsun
26	Sincan Belediyesi Türk Musikisi Konservatuvanı	Ankara
27	Sinop Belediye Konservatuvanı	Sinop
28	Süleymanpaşa Belediye Konservatuvanı	Tekirdağ
29	Şahinbey Belediye Konservatuvanı	Gaziantep
30	Tatvan Belediye Konservatuvanı	Bitlis
31	Turhal Belediye Konservatuvanı	Tokat
32	Urla Belediye Konservatuvanı	İzmir
33	Van Büyükşehir Belediye Konservatuvanı	Van

Tablo 1'deki veriler incelendiğinde, 14 büyükşehir belediyesi, 6 belediye ve 16 ilçe belediyesi bünyesinde kurulan toplam 33 belediye konservatuvanı olduğu görülmüştür. Bunun yanı sıra bölgelere göre inceleme yapıldığında ise Akdeniz Bölgesi'nde 3 il; Doğu Anadolu Bölgesi'nde 2 il; Ege Bölgesi'nde 4 il, 2 ilçe; Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde 1 il, 1 ilçe; İç Anadolu Bölgesi'nde 1 il, 2 ilçe; Karadeniz Bölgesi'nde 5 il, 3 ilçe; Marmara Bölgesi'nde 4 il, 5 ilçe belediyesi bünyesinde kurulan belediye konservatuvanı bulunmaktadır. Bu verileri yüzde olarak karşılaştırma yaptığımızda ise Türkiye'de en fazla belediye konservatuvanı %27,2 oranla Marmara Bölgesi'nde, %24,2 Karadeniz Bölgesinde, %18,1 Ege Bölgesinde, %9,09 Akdeniz Bölgesinde, %9,09 İç Anadolu Bölgesinde, en az ise %6,06 oranla Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde bulunmaktadır.

Tablo 2. Türkiye'deki Belediye Konservatuvarlarında Türk Halk Müziği Alanında Verilen Çalgı Eğitimi Türleri

Belediye Konservatuvarları	Telli-Tezeneli Çalgılar	Üflemeli Çalgılar	Yaylı Çalgılar	Vurmalı Çalgılar	Tuşlu Çalgılar
1 Adana B. Bel. Kon.	Bağlama	Kaval	—	—	—
2 Amasya Bel. Kon.	Bağlama	Ney, Mey, Kaval	—	—	—
3 Antalya B. Bel. İsmail Baha Süreksan Kon.	Bağlama	—	—	—	—
4 Avcılar Bel. Kon.	Bağlama	Ney, Mey	—	—	—
5 Aydın B. Bel. Kon.	Bağlama	—	—	Ritim Atölyesi	—
6 Balıkesir Bel. Kon.	Bağlama	Kaval	—	Bongo, Darbuka	—
7 Beylikdüzü Bel. Kon.	Bağlama, Cura, Çöğür, Divan Sazı	—	—	Darbuka	—

8	Bursa B. Bel. Kon.	Bağlama, Tar	Kaval, Zurna	Kabak Kemane, Kemençe	Ritim	Garmon, Akordeon
9	Denizli B. Bel. Kon.	Bağlama	Kaval	Kabak Kemane	Darbuka, Bendir	—
10	Diyarbakır B. Bel. Aram Tigran Kon.	Bağlama, Cümbüş, Sentur, Setar	Kaval, Dilli Kaval	Kabak Kemane	Def, Erbane	—
11	Edirne Bel. Kon.	Bağlama	—	—	—	—
12	Fatsa Bel. Kon.	Bağlama	—	Kabak Kemane, Kemençe	Vurmalı Çalgılar	—
13	Gerze Bel. Kon.	Bağlama	—	—	Vurmalı Çalgılar	—
14	Giresun Bel. Kon.	Bağlama	Mey	Kabak Kemane, Kemençe	—	—
15	Gölcük Bel. Kon.	Bağlama	—	—	—	—
16	Kahramanmaraş B. Bel. Kon.	Bağlama	—	—	—	—
17	Karşıyaka Bel. Kon.	Bağlama	—	—	—	—
18	Kayseri B. Bel. Kon.	Uzun Kol Bağlama	—	—	—	—
19	Keçiören Bel. Kon.	Uzun Kol Bağlama	—	—	—	—
20	Kocaeli B. Bel. Kon.	Bağlama	—	—	—	—
21	Lüleburgaz Bel. Kon.	—	—	—	—	—
22	Manisa B. Bel. Kon.	Bağlama	—	—	Vurmalı Çalgılar	Akordeon
23	Merzifon Bel. Kon.	Bağlama	—	—	—	Akordeon
24	Muğla B. Bel. Kon.	Bağlama	—	—	—	—
25	Samsun B. Bel. Kon.	Bağlama	—	—	—	—
26	Sincan Bel. Kon.	Bağlama	—	—	Darbuka, Bendir	—
27	Sinop Bel. Kon.	Bağlama	Kaval	—	—	—
28	Süleymanpaşa Bel. Kon.	Bağlama	—	—	—	—
29	Şahinbey Bel. Kon.	Bağlama	Kaval	Kabak Kemane	Darbuka, Def, Bendir	—

30	Tatvan Bel. Kon.	Bağlama	Kaval, Mey	—	—	—
31	Turhal Bel. Kon.	Bağlama	—	—	—	—
32	Urla Bel. Kon.	—	—	—	—	—
33	Van B. Bel. Kon.	Bağlama	—	—	—	—

Tablo 2'deki veriler incelendiğinde, Lüleburgaz ve Urla Belediye Konservatuvarı'nın dışında bulunan 31 belediye konservatuvarında Türk Halk Müziği eğitimi verilmektedir. THM eğitimi verilen 31 belediye konservatuvarında telli- tezeneli çalgı eğitimi alanında; "31 bağlama, 1 cura, 2 uzun kol bağlama, 1 divan sazı, 1 çöğür, 1 cümbüş ve 1 tar" dağılımındadır. Diyarbakır Aram Tigran Belediye Konservatuvarı'nda ise "setar ve sentur" gibi ülkemizde yaygın olarak kullanılmayan 2 farklı halk sazının eğitiminin verildiği ilginç bir detay olarak karşımıza çıkmaktadır. Üflemeli çalgı eğitimi 12 ilde verilmek üzere; "9 ilde kaval, 4 ilde mey, 1 ilde dilli kaval, 1 ilde zurna" dağılımındadır. Yaylı çalgı eğitimi alanında toplam 6 ilde faaliyet olmakta, dağılımı ise; "6 ilde kabak kemane, 3 ilde kemençe" şeklindedir. Vurmalı çalgı eğitimleri ise 12 ilde yapılmakta olup araştırma sonucunda edinilen bilgiler tüm illerde ayrıntılı şekilde verilmemiş 4 belediye konservatuvarında vurmalı çalgı eğitimleri ya da ritim çalışmaları başlığı altında verilmiştir. Vurmalı çalgı eğitimi 13 belediye konservatuvarında; 5 darbuka, 3 bendir, 2 def, 1 erbane şeklinde verildiği sonucuna ulaşılmıştır. Tuşlu çalgı eğitimi dalında ise 3 ilde akordeon ve sadece Bursa Belediye Konservatuvarı'nda "garmon" eğitimi verildiği görülmektedir.

Tablo 3. Türkiye'deki Belediye Konservatuvarlarında Türk Halk Müziği Alanında Verilen Koro Eğitimi ve Ses Eğitimi Türleri

	Belediye Konservatuvarları	Ses Eğitimi	Koro Eğitimi
1	Adana B. Belediye Konservatuvarı	—	Yetişkin THM Korusu
2	Amasya Belediye Konservatuvarı	—	Yetişkin THM Korusu
3	Antalya Büyükşehir Belediyesi İsmail Baha Süreksan Kon.	THM Ses Eğitimi	Yetişkin THM Korusu Çocuk THM Korusu Gençlik THM Korusu THM İcra Heyeti THM Kadınlar Korusu
4	Avcılar Belediye Konservatuvarı	—	Yetişkin THM Korusu
5	Aydın B. Belediye Konservatuvarı	—	Yetişkin THM Korusu
6	Balıkesir Belediye Konservatuvarı	—	Yetişkin THM Korusu
7	Beylikdüzü Belediye Konservatuvarı	—	Yetişkin THM Korusu
8	Bursa B. Belediye Konservatuvarı	—	Yetişkin THM Korusu
9	Denizli Belediye Konservatuvarı	—	Yetişkin THM Korusu
10	Diyarbakır B. Bel. Aram Tigran Kon.	—	Yetişkin THM Korusu
11	Edirne Belediye Konservatuvarı	—	Yetişkin THM Korusu
12	Fatsa Belediye Konservatuvarı	—	Yetişkin THM Korusu Gençlik THM Korusu
13	Gerze Belediye Konservatuvarı	—	Yetişkin THM Korusu

14	Giresun Belediye Konservatuvarı	—	Yetişkin THM Korusu Çocuk THM Korusu
15	Gölcük Belediye Konservatuvarı	THM Ses Eğitimi	Yetişkin THM Korusu
16	Kahramanmaraş B. Belediye Kon.	—	Yetişkin THM Korusu
17	Karşıyaka Belediye Konservatuvarı	—	Yetişkin THM Korusu
18	Kayseri B. Belediye Konservatuvarı	—	Yetişkin THM Korusu
19	Keçiören Belediye Konservatuvarı	—	Yetişkin THM Korusu
20	Kocaeli B. Belediye Konservatuvarı	—	Yetişkin THM Korusu
21	Lüleburgaz Belediye Kon.	—	Yetişkin THM Korusu
22	Manisa B. Belediye Konservatuvarı	—	Yetişkin THM Korusu
23	Merzifon Belediye Konservatuvarı	—	Yetişkin THM Korusu Çocuk THM Korusu
24	Muğla B. Belediye Konservatuvarı	—	Yetişkin THM Korusu
25	Samsun B. Belediye Konservatuvarı	—	Yetişkin THM Korusu
26	Sincan Belediye Konservatuvarı	—	Yetişkin THM Korusu
27	Sinop Belediye Konservatuvarı	—	Yetişkin THM Korusu
28	Süleymanpaşa Belediye Kon.	THM Ses Eğitimi	—
29	Şahinbey Belediye Konservatuvarı	—	Yetişkin THM Korusu Öğretmenler THM Korusu
30	Tatvan Belediye Konservatuvarı	—	Yetişkin THM Korusu
31	Turhal Belediye Konservatuvarı	—	—
32	Urla Belediye Konservatuvarı	—	Yetişkin THM Korusu
33	Van B. Belediye Konservatuvarı	—	Yetişkin THM Korusu

Tablo 3'deki veriler incelendiğinde 32 belediye konservatuvarında yetişkin THM korusu bulunmaktadır. Yalova, Turhal ve Süleymanpaşa Belediye Konservatuvarı'nda yetişkin THM korusu bulunmamaktadır. Tüm belediye konservatuvarları incelendiğinde 3 THM çocuk korusu, 2 gençlik korusu ve 1 tanesinde öğretmenlerden kurulan THM korusu bulunmaktadır. Sadece Antalya Büyükşehir Belediyesi İsmail Baha Süreksan Konservatuvarı'nda THM icra heyeti ve THM kadınlar korusu bulunmaktadır. Sadece Antalya, Gölcük ve Süleymanpaşa Belediye Konservatuvarı'nda THM ses eğitimi dersleri verilmektedir.

Tablo 4. Türkiye'deki Belediye Konservatuvarlarında Türk Sanat Müziği Alanında Verilen Çalgı Eğitimi Türleri

Belediye Konservatuvarları	Telli- Mızraplı Çalgılar	Yaylı Çalgılar	Üflemeli Çalgılar	Vurmalı Çalgılar
----------------------------	--------------------------------	----------------	----------------------	---------------------

1	Adana Büyükşehir Bel. Kon.	Ud	Keman	Ney	Vurmalı Çal.
2	Amasya Bel. Kon.	—	Keman	Ney	—
3	Antalya B. Bel. İsmail Baha Süreksan Kon.	Ud, Kanun	Keman	Ney	—
4	Avcılar Belediye Kon.	Ud	Keman	Ney	—
5	Aydın B. Belediye Kon.	—	Keman	—	—
6	Balıkesir Belediye Kon.	Ud	Keman	Ney	Bongo
7	Beylikdüzü Belediye Kon.	—	Keman	—	—
8	Bursa Büyükşehir Bel. Kon.	Ud, Tambur	Keman	—	—
9	Denizli Belediye Konservatuvarı	Ud, Kanun	Keman	Klarnet, Ney	—
10	Diyarbakır B. Bel. Aram Tigran Kon.	Ud, Tambur	Keman, Klasik Kemençe	Klarnet, Ney	—
11	Edirne Belediye Kon.	—	Keman	Klarnet	—
12	Fatsa Belediye Konservatuvarı	Ud	Keman	Nefesli Sazlar	—
13	Gerze Belediye Konservatuvarı	Ud	Keman	Ney	—
14	Giresun Belediye Kon.	Kanun	Keman	Ney	—
15	Gölcük Belediye Kon.	Ud	Keman	Ney	—
16	Kahramanmaraş B. Bel. Kon.	Ud Kanun	Keman	Ney	—
17	Karşıyaka Belediye Kon.	Ud	Keman	Ney	—
18	Kayseri Büyükşehir Bel. Kon.	Ud	Keman	Ney	—
19	Keçiören Belediye Kon.	Ud	Keman	Ney	—
20	Kocaeli Büyükşehir Bel. Kon.	Ud	Keman	Ney, Klarnet	—
21	Lüleburgaz Bel. Kon.	—	—	—	—
22	Manisa Büyükşehir Bel. Kon.	Ud	Keman	Ney	—
23	Merzifon Bel. Konservatuvarı	—	Keman	Klarnet	—
24	Muğla B. Bel. Konservatuvarı	—	—	—	—
25	Samsun B. Bel. Konservatuvarı	—	Keman	Ney	—
26	Sincan Belediye Kon.	Ud, Kanun	Keman	—	Kudüm, Daire, Def

27	Sinop Belediye Konservatuvarı	Ud, Kanun	Keman	Ney, Klarnet	—
28	Süleymanpaşa Bel. Kon.	Ud Kanun	Keman	Klarnet	—
29	Şahinbey Bel. Kon.	Ud Kanun, Tambur	Keman	Ney, Klarnet	—
30	Tatvan Belediye Kon.	Ud	Keman	Ney	—
31	Turhal Belediye Kon.	Ud Cümbüş	Keman	Klarnet	—
32	Urla Belediye Konservatuvarı	—	—	—	—
33	Van Büyükşehir Bel. Kon.	—	Keman	—	—

Tablo 4'deki veriler incelendiğinde, Türkiye'deki belediye konservatuvarları TSM çalgı eğitim türleri alanında; telli- mızraplı çalgı eğitimlerine bakıldığında 18 belediye konservatuvarında ud eğitimi, 7 belediye konservatuvarında kanun, 3 belediye konservatuvarında tambur, Turhal Belediye Konservatuvarı'nda ise cümbüş eğitimi verilmektedir. Yaylı çalgılar eğitimlerine bakıldığında; 30 belediye konservatuvarında keman eğitimi verilmekte olup sadece Diyarbakır Belediye Konservatuvarı'nda klasik kemençe eğitimi verilmektedir. Üflemeli çalgı eğitimine bakıldığında; 28 belediye konservatuvarında ney eğitimi, 9 belediye konservatuvarında klarnet eğitimi verilmekte, sadece Fatsa Belediye Konservatuvarı'nda ise nefesli sazlar başlığı ile net olarak hangi üflemeli çalgı eğitimi verdiği belirtilmemiştir. Vurmalı çalgılar eğitimine bakıldığında Balıkesir Belediye Konservatuvarı'nda 'bongo' eğitimi, Sincan Belediye Konservatuvarı'nda kudüm, daire, def eğitimi verilmektedir. 32 belediye konservatuvarında ise herhangi bir vurmalı çalgı eğitimi verilmemektedir.

Tablo 5. Türkiye'deki Belediye Konservatuvarlarında Türk Sanat Müziği Alanında Verilen Koro Eğitimi ve Ses Eğitimi Türleri

	Belediye Konservatuvarları	Ses Eğitimi	Koro
1	Adana B. Belediye Kon.	—	Yetişkin TSM Korusu
2	Amasya Belediye Konservatuvarı	—	Yetişkin TSM Korusu
3	Antalya B. Bel. İsmail Baha Süreksan Konservatuvarı	TSM Ses Eğitimi	Yetişkin TSM Korusu, TSM İcra Heyeti, Çocuk TSM Korusu, Gençlik TSM Korusu
4	Avcılar Belediye Konservatuvarı	—	Yetişkin TSM Korusu
5	Aydın B. Belediye Kon.	—	Yetişkin TSM Korusu
6	Balıkesir Belediye Kon.	—	Yetişkin TSM Korusu
7	Beylikdüzü Belediye Kon.	—	Yetişkin TSM Korusu
8	Bursa B. Belediye Kon.	—	Yetişkin TSM Korusu, Çocuk Türk Müz. Korusu
9	Denizli Belediye Kon.	—	Yetişkin TSM Korusu
10	Diyarbakır B. Bel. Aram Tigran Kon.	—	Yetişkin TSM Korusu

11	Edirne Belediye Kon.	—	Yetişkin TSM Korusu
12	Fatsa Belediye Kon.	—	Yetişkin TSM Korusu, Gençlik TSM Korusu
13	Gerze Belediye Kon.	—	Yetişkin TSM Korusu
14	Giresun Belediye Kon.	—	Yetişkin TSM Korusu
15	Gölcük Belediye Kon.	TSM Ses Eğitimi	Yetişkin TSM Korusu
16	Kahramanmaraş B. Bel. Kon.	—	Yetişkin TSM Korusu
17	Karşıyaka Belediye Kon.	—	Yetişkin TSM Korusu
18	Kayseri B. Belediye Kon.	—	Yetişkin TSM Korusu
19	Keçiören Belediye Kon.	—	Yetişkin TSM Korusu
20	Kocaeli B. Belediye Kon.	TSM Ses Eğitimi	Yetişkin TSM Korusu
21	Lüleburgaz Belediye Kon.	—	—
22	Manisa B. Belediye Kon.	—	Yetişkin TSM Korusu
23	Merzifon Belediye Kon.	—	Yetişkin TSM Korusu
24	Muğla B. Belediye Kon.	—	Yetişkin TSM Korusu
25	Samsun B. Belediye Kon.	—	Yetişkin TSM Korusu
26	Sincan Belediye Kon.	—	Yetişkin TSM Korusu, Çocuk Türk Müz. Korusu
27	Sinop Belediye Kon.	—	Yetişkin TSM Korusu
28	Süleymanpaşa Belediye Kon.	TSM Ses Eğitimi	Çocuk TSM Korusu
29	Şahinbey Belediye Kon.	—	—
30	Tatvan Belediye Kon.	—	Yetişkin TSM Korusu
31	Turhal Belediye Kon.	—	Yetişkin TSM Korusu
32	Urla Belediye Konservatuvarı	—	Yetişkin TSM Korusu
33	Van B. Belediye Kon.	—	Yetişkin TSM Korusu

Tablo 5'deki veriler incelendiğinde Türkiye'deki belediye konservatuvarlarında Türk Sanat Müziği alanında verilen 4 belediye konservatuvarında TSM ses eğitimi verilmekte olup, 32 belediye konservatuvarında ise ses eğitimi verilmemektedir. 30 belediye konservatuvarında yetişkin TSM korusu eğitimi bulunmakta, Lüleburgaz ve Şahinbey Belediye Konservatuvarı'nda ise TSM korusu eğitimi bulunmamaktadır. Antalya ve Süleymanpaşa konservatuvarında Çocuk TSM korusu bulunmakta olup, Sincan Belediye ve Bursa B. Belediye Konservatuvarı'nda ise çocuk Türk müziği korusu bulunmaktadır. Tüm bu eğitimlerin yanı sıra sadece Antalya B. Belediyesi İsmail Baha Süreksan Belediye Konservatuvarı'nda göze çarpan, TSM İcra Heyeti oluşumu içerisinde çeşitli çalışmalar yapılmaktadır.

Tablo 6. Türkiye'deki Belediye Konservatuvarlarında Türk Sanat Müziği Alanında Verilen Diğer Eğitim Türleri

	Belediye Konservatuvarları	Diğer Eğitimler
1	Adana B. Belediye Konservatuvarı	—
2	Amasya Belediye Konservatuvarı	—
3	Antalya B. Bel. İsmail Baha Süreksan Konservatuvarı	Repertuvar Çalışmaları
4	Avcılar Belediye Konservatuvarı	—
5	Aydın Büyükşehir Belediye Konservatuvarı	Repertuvar Çalışmaları
6	Balıkesir Belediye Konservatuvarı	—
7	Beylikdüzü Belediye Konservatuvarı	—
8	Bursa B. Bel. Kon. BUSMEK (Bursa B. Bel. Sanat ve Meslek Eğitim Kursları)	Solfej, Nota, Repertuvar Çalışmaları
9	Denizli B. Belediye Konservatuvarı	—
10	Diyarbakır B. Bel. Aram Tigran Konservatuvarı	—
11	Edirne Belediye Konservatuvarı	—
12	Fatsa Belediye Konservatuvarı	—
13	Gerze Belediye Konservatuvarı	—
14	Giresun Belediye Konservatuvarı	—
15	Gölcük Belediye Konservatuvarı	—
16	Kahramanmaraş B. Bel. KAMEK Konservatuvarı	—
17	Karşıyaka Belediye Konservatuvarı	—
18	Kayseri B. Belediye Konservatuvarı	Repertuvar Çalışmaları
19	Keçiören Belediye Konservatuvarı	Repertuvar Çalışmaları
20	Kocaeli B. Belediye Konservatuvarı	—
21	Lüleburgaz Belediye Konservatuvarı	—
22	Manisa Büyükşehir Belediye Konservatuvarı	—
23	Merzifon Belediye Konservatuvarı	—
24	Muğla Büyükşehir Belediye Konservatuvarı	—
25	Samsun Büyükşehir Belediye Kon.	—
26	Sincan Bel. Türk Mus. Konservatuvarı	Nazariyat, Solfej
27	Sinop Belediye Konservatuvarı	—
28	Süleymanpaşa Belediye Konservatuvarı	—
29	Şahinbey Belediye Konservatuvarı	—

30	Tatvan Belediye Konservatuvarı	—
31	Turhal Belediye Konservatuvarı	—
32	Urla Belediye Konservatuvarı	—
33	Van B. Belediye Konservatuvarı	—

Tablo 6'daki veriler incelendiğinde, Türkiye'deki 33 belediye konservatuvarı TSM alanında; 6 belediye konservatuvarında repertuar çalışmaları, Sincan Belediye Konservatuvarı'nda Nazariyat eğitimi, 3 belediye konservatuvarında ise solfej dersleri verildiği görülmektedir.

Tablo 7. Türkiye'deki Belediye Konservatuvarlarında Klasik Batı Müziği Alanında Verilen Çalgı Eğitimi Türleri

	Belediye Konservatuvarları	Telli Çalgılar	Yaylı Çalgılar	Üflemeli Çalgılar	Vurmalı Çalgılar	Tuşlu Çalgılar
1	Adana B. Belediye Kon.	Gitar	Keman	—	—	—
2	Amasya Belediye Kon.	Gitar	Keman	—	—	Piyano
3	Antalya B. Bel. İsmail Baha Süreksan Kon.	Gitar	Keman	—	—	Piyano
4	Avcılar Belediye Kon.	Gitar	Keman	—	—	—
5	Aydın B. Belediye Kon.	Gitar	Keman	—	—	—
6	Balıkesir Belediye Kon.	Gitar	Keman	Flüt	Cajon	Piyano
7	Beylikdüzü Belediye Kon.	Gitar	Keman	—	—	Piyano
8	Bursa B. Belediye Kon. BUSMEK (Bursa Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitim Kursları)	Gitar Bas Gitar, Elektro Gitar	Keman, Viyola, Viyolonsel Kontrbas	Klarnet, Saksafon Trompet	Bateri	Piyano
9	Denizli B. Belediye Kon.	Gitar	Keman	—	Bateri	Piyano
10	Diyarbakır B. Bel. Aram Tigran Kon.	Gitar	Keman	Klarnet, Flüt	—	Piyano
11	Edirne Belediye Kon.	—	Keman, Viyolonsel	Klarnet, Flüt	—	Piyano
12	Fatsa Belediye Kon.	Mandolin	Keman	—	—	—
13	Gerze Belediye Kon.	Gitar	Keman	—	—	—
14	Giresun Belediye Kon.	Gitar	Keman	—	—	Piyano
15	Gölcük Belediye Kon.	Gitar	—	—	—	Piyano
16	Kahramanmaraş B. Bel. KAMEK Kon.	Gitar	Keman	Flüt, Saksafon	Bateri	Piyano, Melodika

17	Karşıyaka Belediye Kon.	Gitar	Keman	Flüt	Bateri	Melodika Piyano
18	Kayseri B. Belediye Kon.	Gitar	Keman	Flüt	Bateri	Piyano
19	Keçiören Belediye Kon.	Gitar	Keman	Flüt	Bateri	Piyano
20	Kocaeli B. Bel. Kon.	Gitar	Keman	Flüt	Bateri	—
21	Lüleburgaz Belediye Kon.	—	Keman, Viyola, Viyolonsel Kontrbas	Trompet, Trombon Saksafon Tuba	—	—
22	Manisa B. Bel. Kon.	Gitar, Klasik Gitar	Keman, Viyola, Viyolonsel Kontrbas	Flüt, Saksafon Obua, Fagot, Trompet, Trombon Tuba, Korno	Bateri	Piyano
24	Merzifon Bel. Kon.	Gitar	Keman, Viyola, Viyolonsel Kontrbas	Flüt, Saksafon Trompet, Trombon Tuba, Obua, Fagot	Bateri	Piyano
25	Muğla B. Bel. Kon.	—	Keman, Viyola, Viyolonsel	—	—	Piyano
26	Samsun B. Bel. Kon.	Gitar	Keman	—	—	—
27	Sincan Bel. Türk Mus. Kon.	—	—	—	—	—
28	Sinop Bel. Kon.	Gitar Bas Gitar	Viyolonsel	—	Bateri	Piyano
29	Süleymanpaşa Bel. Kon.	Gitar	Viyolonsel	—	—	Piyano
30	Şahinbey Bel. Kon.	Elektro Gitar	Keman	Flüt	Bateri	—
31	Tatvan Bel. Kon.	Gitar	Keman	—	Perküsyon	Piyano
32	Turhal Belediye Kon.	Gitar	Keman	—	—	Piyano
33	Urla Belediye Kon.	Gitar	—	Flüt	—	Piyano
34	Van B. Belediye Kon.	Gitar	Keman, Viyola, Viyolonsel	—	—	Piyano

Tablo 7'deki veriler incelendiğinde Türkiye'deki belediye konservatuvarlarında Klasik Batı Müziği alanında verilen çalgı eğitimi türlerinden telli çalgılara baktığımızda; 27 belediye konservatuvarında gitar, 2 belediye konservatuvarında elektro gitar, 2 belediye konservatuvarında bas gitar, 1 belediye konservatuvarında klasik gitar eğitimi verilmektedir. Sadece Fatsa

Belediye Konservatuvarı'nda ise mandolin eğitimi verilmektedir. Yaylı çalgı eğitimi verileri incelendiğinde; 28 belediye konservatuvarında keman eğitimi, 6 belediye konservatuvarında viyola eğitimi, 9 belediye konservatuvarında viyolonsel eğitimi, 4 belediye konservatuvarında ise kontrbas eğitimi verilmektedir. Üflemeli çalgı eğitimi verileri incelendiğinde; 12 belediye konservatuvarında flüt, 5 belediye konservatuvarında saksofon, 4 belediye konservatuvarında trompet, 3 belediye konservatuvarında trombon, 3 belediye konservatuvarında tuba, 2 belediye konservatuvarında obua, 2 belediye konservatuvarında fagot, sadece Manisa B. Belediye Konservatuvarı'nda ise korno eğitimi verilmektedir. Vurmalı çalgı verileri incelendiğinde; 11 belediye konservatuvarında bateri, 1 belediye konservatuvarında perküsyon eğitimi, sadece Balıkesir Belediye Konservatuvarı'nda ise cajon eğitimi verilmektedir. Tuşlu çalgı eğitimi incelendiğinde; 24 belediye konservatuvarında piyano, 2 belediye konservatuvarında melodika eğitimi verilmektedir.

Tablo 8. Türkiye'deki Belediye Konservatuvarlarında Klasik Batı Müziği Alanında Verilen Ses Eğitimi, Koro ve Orkestra Eğitimi Türleri

	Belediye Konservatuvarları	Ses Eğitimi	Koro ve Orkestra Eğitimi
1	Adana B. Belediye Kon.	Ses Eğitimi	Yetişkin Çok Sesli Koro
2	Amasya Belediye Konservatuvarı	—	—
3	Antalya B. Bel. İsmail Baha Süreksan Kon.	Ses Eğitimi	Çok Sesli Çocuk Korosu, Çok Sesli Gençlik Koro, Yetişkin Çok Sesli Koro
4	Avcılar Belediye Konservatuvarı	Ses Eğitimi	—
5	Aydın B. Belediye Konservatuvarı	—	Çocuk Korosu
6	Balıkesir Belediye Konservatuvarı	Ses Eğitimi	Çocuk Korosu
7	Beylikdüzü Belediye Konservatuvarı	Ses Eğitimi	Çok Sesli Gençlik Korosu
8	Bursa B. Bel. Kon. BUSMEK (Bursa B. Bel. Sanat ve Meslek Eğitim Kursları)	—	Bursa Büyükşehir Orkestrası, Bursa Gençlik Korosu, Bursa B. Bel. Bandosu
9	Denizli B. Belediye Konservatuvarı	—	Çocuk Korosu
10	Diyarbakır B. Bel. Aram Tigran Kon.	Ses Eğitimi	Çocuk Korosu
11	Edirne Belediye Konservatuvarı	Ses Eğitimi	Çocuk Korosu
12	Fatsa Belediye Konservatuvarı	—	—
13	Gerze Belediye Konservatuvarı	—	Çocuk Korosu, Gençlik Korosu
14	Giresun Belediye Konservatuvarı	Ses Eğitimi	Çocuk Korosu
15	Gölcük Belediye Konservatuvarı	Ses Eğitimi	Çocuk Korosu
16	Kahramanmaraş B. Bel. KAMEK Konservatuvarı	—	Çocuk Korosu, Yetişkin Çok Sesli Koro
17	Karşıyaka Belediye Konservatuvarı	—	Yetişkin Çok Sesli Koro, Çocuk Korosu
18	Kayseri B. Belediye Konservatuvarı	Ses Eğitimi	Çocuk Korosu

19	Keçiören Belediye Konservatuvarı	Ses Eğitimi	Çocuk Korusu
20	Kocaeli B. Belediye Konservatuvarı	—	Çocuk Korusu
21	Lüleburgaz Belediye Konservatuvarı	—	Çocuk Korusu, Çocuk Orkestrası, Gençlik Çok Sesli Korusu
22	Manisa Büyükşehir Belediye Konservatuvarı	Ses Eğitimi	Gençlik Senfoni Orkestrası, Çok Sesli Gençlik Korusu, Çok Sesli Çocuk Korusu
23	Merzifon Belediye Konservatuvarı	Ses Eğitimi	—
24	Muğla B. Belediye Konservatuvarı	—	Çocuk Korusu, Muğla B. Bel. Orkestrası
25	Samsun Büyükşehir Belediye Kon.	—	Çok Sesli Çocuk Korusu
26	Sincan Bel. Türk Mus. Konservatuvarı	—	—
27	Sinop Belediye Konservatuvarı	—	Yetişkin Çok Sesli Korusu, Çocuk Çok Sesli Korusu, Gençlik Çok Sesli Korusu
28	Süleymanpaşa Belediye Kon.	—	Çocuk Korusu
29	Şahinbey Belediye Konservatuvarı	Ses Eğitimi	—
30	Tatvan Belediye Konservatuvarı	—	Çocuk Korusu
31	Turhal Belediye Konservatuvarı	—	Çocuk Korusu
32	Urla Belediye Konservatuvarı	—	Çocuk Korusu, Gençlik Korusu
33	Van B. Belediye Konservatuvarı	—	Çocuk Korusu

Tablo 8'deki veriler incelendiğinde Türkiye'deki 36 belediye konservatuvarının 14'ünde batı müziği ses eğitimi verilmektedir. Verilen koro eğitimlerine bakıldığında; 18 belediye konservatuvarında çocuk korusu eğitimi, 2 belediye konservatuvarında gençlik korusu eğitimi, 3 belediye konservatuvarında çocuk çok sesli koro eğitimi, 4 belediye konservatuvarında gençlik çok sesli korusu, 5 belediye konservatuvarında yetişkin çok sesli koro eğitimi, sadece Bursa Belediye Konservatuvarı'nda ise gençlik korusu eğitimi bulunmaktadır. Türkiye'de yalnızca Manisa B. Belediye Konservatuvarı'nda ise gençlik senfoni orkestrası bulunmaktadır. Ayrıca Türkiye'de sadece Lüleburgaz Belediye Konservatuvarı'nda çocuk orkestrası bulunmaktadır. Türkiye'de, Bursa B. Belediye Konservatuvarı'nda BUSMEK (Bursa B. Bel. Sanat ve Meslek Eğitim Kursları) bünyesinde Bursa Büyükşehir Orkestrası eğitimi ve bando eğitimi bulunmaktadır.

Tablo 9. Türkiye'deki Belediye Konservatuvarlarında Klasik Batı Müziği Alanında Verilen Diğer Eğitim Türleri

	Belediye Konservatuvarları	Diğer Eğitimler
1	Adana B. Belediye Konservatuvarı	—
2	Amasya Belediye Konservatuvarı	—

3	Antalya B. Bel. İsmail Baha Sürelsan Konservatuvarı	—
4	Avcılar Belediye Konservatuvarı	—
5	Aydın Büyükşehir Belediye Konservatuvarı	Solfej, Müzik Teorisi, Bale
6	Balıkesir Belediye Konservatuvarı	—
7	Beylikdüzü Belediye Konservatuvarı	Solfej, Armoni
8	Bursa Büyükşehir Belediye Konservatuvarı BUSMEK (Bursa Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitim Kursları)	Müzik Teorisi, Solfej, Repertuvar
9	Denizli B. Belediye Konservatuvarı	Bale
10	Diyarbakır B. Bel. Aram Tigran Konservatuvarı	—
11	Edirne Belediye Konservatuvarı	—
12	Fatsa Belediye Konservatuvarı	—
13	Gerze Belediye Konservatuvarı	—
14	Giresun Belediye Konservatuvarı	—
15	Gölcük Belediye Konservatuvarı	Müzik Teorisi
16	Kahramanmaraş B. Bel. KAMEK Kon.	—
17	Karşıyaka Belediye Konservatuvarı	Nota, Solfej, Armoni
18	Kayseri B. Belediye Konservatuvarı	—
19	Keçiören Belediye Konservatuvarı	—
20	Kocaeli B. Belediye Konservatuvarı	Bale, Solfej, Müzik Teorisi, Repertuvar
21	Lüleburgaz Belediye Konservatuvarı	—
22	Manisa Büyükşehir Belediye Konservatuvarı	—
23	Merzifon Belediye Konservatuvarı	—
24	Muğla Büyükşehir Belediye Konservatuvarı	Bale
25	Samsun Büyükşehir Belediye Kon.	—
26	Sincan Bel. Türk Mus. Konservatuvarı	—
27	Sinop Belediye Konservatuvarı	—
28	Süleymanpaşa Belediye Kon.	—
29	Şahinbey Belediye Konservatuvarı	Solfej, Müzik Teorisi
30	Tatvan Belediye Konservatuvarı	—

31	Turhal Belediye Konservatuvarı	—
32	Urla Belediye Konservatuvarı	—
33	Van B. Belediye Konservatuvarı	Müzik Teorisi

Tablo 9' daki veriler incelendiğinde, Türkiye'deki belediye konservatuvarlarında Klasik Batı Müziği alanında; 6 belediye konservatuvarında müzik teorisi eğitimi, 6 belediye konservatuvarında solfej eğitimi, 2 belediye konservatuvarında repertuar eğitimi, 4 belediye konservatuvarında bale eğitimi, sadece Karşıyaka Belediye Konservatuvarında ise nota eğitimi verilmektedir.

Tablo 10. Türkiye'deki Belediye Konservatuvarlarında Türk Halk Müziği, Türk Sanat Müziği ve Klasik Batı Müziği Alanlarında Verilen Eğitimler

	Belediye Konservatuvarları	TSM Eğitimi	THM Eğitimi	Klasik Batı Müziği Eğitimi
1	Adana Büyükşehir Belediye Konservatuvarı	+	+	+
2	Amasya Belediye Konservatuvarı	+	+	+
3	Antalya B. Bel. İsmail Baha Süreksan Konservatuvarı	+	+	+
4	Avcılar Belediye Konservatuvarı	+	+	+
5	Aydın Büyükşehir Belediye Konservatuvarı	+	+	+
6	Balıkesir Belediye Konservatuvarı	+	+	+
7	Beylikdüzü Belediye Konservatuvarı	+	+	+
8	Bursa Büyükşehir Belediye Konservatuvarı	+	+	+
9	Denizli B. Belediye Konservatuvarı	+	+	+
10	Diyarbakır B. Bel. Aram Tigran Konservatuvarı	+	+	+
11	Edirne Belediye Konservatuvarı	+	+	+
12	Fatsa Belediye Konservatuvarı	+	+	+
13	Gerze Belediye Konservatuvarı	+	+	+
14	Giresun Belediye Konservatuvarı	+	+	+
15	Gölcük Belediye Konservatuvarı	+	+	+

16	Kahramanmaraş B. Belediye Konservatuvarı	+	+	+
17	Karşıyaka Belediye Konservatuvarı	+	+	+
18	Kayseri Büyükşehir Belediye Konservatuvarı	+	+	+
19	Keçiören Belediye Konservatuvarı	+	+	+
20	Kocaeli Büyükşehir Belediye Konservatuvarı	+	+	+
21	Lüleburgaz Belediye Konservatuvarı	—	+	+
22	Manisa Büyükşehir Belediye Konservatuvarı	+	+	+
24	Merzifon Belediye Konservatuvarı	+	+	+
25	Muğla Büyükşehir Belediye Konservatuvarı	+	+	+
26	Samsun Büyükşehir Belediye Konservatuvarı	+	+	+
27	Sincan Belediye Konservatuvarı	+	+	—
28	Sinop Belediye Konservatuvarı	+	+	+
29	Süleymanpaşa Belediye Konservatuvarı	+	—	+
30	Şahinbey Belediye Konservatuvarı	—	+	+
31	Tatvan Belediye Konservatuvarı	+	+	+
32	Turhal Belediye Konservatuvarı	+	—	+
33	Urla Belediye Konservatuvarı	+	+	+
34	Van Büyükşehir Belediye Konservatuvarı	+	+	+

Tablo 10'daki veriler incelendiğinde, Türkiye'deki 33 belediye konservatuvarının 31'inde TSM eğitimi; 31'inde THM eğitimi; 32'inde Klasik Batı Müziği eğitimleri verilmektedir. Tüm bu veriler ışığında belediye konservatuvarlarının %93,9 unda TSM eğitimi; %93,9 unda THM eğitimi, %96,9 sinde Klasik Batı Müziği eğitimi verilmektedir.

5. Sonuç ve Tartışma

Türkiye'de ele alınan belediye konservatuvarları incelendiğinde, 14 büyükşehir belediyesi, 5 belediye ve 14 ilçe belediye bünyesinde eğitim faaliyetleri gösterdikleri görülmektedir. Bölgelere göre belediye konservatuvarlarına bakıldığında ise en fazla Marmara Bölgesi'nde en az ise Doğu Anadolu Bölgesi'nde bulunduğu görülmektedir.

Toplamda 33 belediye konservatuvarının 31'inde TSM eğitimi, 32'inde Klasik Batı Müziği eğitimi, 31'ünde ise THM eğitimleri verilmektedir. Fatih Belediye Konservatuvarı ve Sincan Belediye Konservatuvarı ise diğer konservatuvarlardan farklı olarak ileri Türk müziği eğitimleri vermektedir. Sağer T., Gürpınar E. Zahal O. 'ya göre cumhuriyet ve batılı manada müzik anlayışının kurumlara tesiri zamanla yumuşamış ve bilhassa konservatuvarlar mârifetiyle Türk müziği, kurumlarda kendisine daha fazla yer bulmuştur görüşünü destekler

nitelikte, günümüz belediye konservatuvarlarının TSM ve THM alanında gerek enstrüman ve koro gerekse de nazariyat eğitimine büyük bir ehemmiyet verdiği tespit edilmiştir.

Berkman E.'ye göre İstanbul Belediye Konservatuvarı, 19. Yüzyılın başından beri devam eden batılılaşma akımının etkisiyle hem Avrupa hem de Türk müziği eğitimi verilmesi planlanmıştı. Sadece Avrupa müziği eğitiminin verildiği bir kuruma dönüştüğünü belirtmesine karşın günümüz belediye konservatuvarlarının eğitim alanları içinde müzik bölümlerinde genellikle; Türk sanat müziği, Türk halk müziği, Klasik Batı müziği, şan eğitimi (ses eğitimi), armoni, solfej ve teori, koro çalışmaları ve orkestra çalışmaları yapılmaktadır. Her belediyenin konservatuvarı, kendi bünyesinde farklı bölümler ve programlar sunmaktadır. Belediye konservatuvarlarında THM korosu, TSM korosu, çocuk korosu ve çok sesli koro eğitimleri bulunmaktadır.

Şahin, M., Duman, R.'ye göre ise cumhuriyetle birlikte yapılan kurumlardaki müzik eğitimi avrupa müziği doğrultusunda olmuştur. Ancak verilen müzik eğitimi çok sesli Batı müziği ile geleneksel müziğimiz arasında kalmıştır. Bugün gelinen noktada belediye konservatuvarlarında verilen müzik eğitimi geleneksel kültürü yaşatan ve aynı zamanda evrensel müzik anlayışıyla harmanlayan önemli sanat merkezleridir. Bu kurumlarda hem Türk müzik geleneğinin derin kökleri, halk müziği, sanat müziği, geleneksel çalgılar, öğretilmekte, hem de batı müziğinin evrensel diliyle uyumlu bir müzik eğitimi verilmektedir. Bu sayede öğrenciler, kendi kültürel kimliklerini kaybetmeden çağdaş müzik dünyasına adım atma imkânı bulmaktadır. Belediye konservatuvarları, müziği yalnızca bir sanat dalı değil, aynı zamanda kültürel köprü olarak görür. Ayrıca bu kurumlar, ücretsiz eğitim programlarıyla toplumun her kesimine ulaşarak kültürel eşitlik sağlamaktadır.

6. Kaynakça

- Aec, (2021). European conservatories and local governance: Partnerships and policies. Brussels: Association Europeenne des Conservatoires.
- Adana Büyükşehir Belediyesi. (n.d.). Konservatuvar. Adana.bel.tr. Erişim tarihi: 22 Eylül 2025, <https://www.adana.bel.tr/tr/birim-detay/98>
- Amasya Belediyesi. (n.d.). Konservatuvar.Amasya.bel.tr. Erişim tarihi 29 Eylül 2025, <https://amasya.bel.tr/birimler/kultur-ve-sosyal-isler-mudurlugu>
- Andvision. (n.d.). Conservatorio di Cesena - Fo Bruno Maderna. Andvision.net. Erişim tarihi: 22 Eylül 2025, <https://www.andvision.net/en/program/conservatory/879-conservatorio-di-cesena-fo-bruno-maderna.html>
- Anıl, M. (1977). Türkiye'de Konservatuvar Eğitimi. Eğitim ve Bilim 2(8), 46-51.
- Antalya Büyükşehir Belediyesi. (n.d.). Konservatuvar Şube Müdürlüğü. Antalya.bel.tr. Erişim tarihi: 22 Eylül 2025, <https://www.antalya.bel.tr/Kurumsal/Kurumsal-Yapi/109/konservatuvar-sube-mudurlugu>
- Atatürk Ansiklopedisi. (n.d.). İstanbul Belediye Konservatuvarı. Atatürk Ansiklopedisi. Erişim tarihi: 22 Eylül 2025, <https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/bilgi/istanbul-belediye-konservatuvari>
- Aydın Büyükşehir Belediyesi. (n.d.) Konservatuvar. Aydın.bel.tr. Erişim tarihi 23 Eylül 2025, <https://aydin.bel.tr/mobil/detail/4373/kulturel-hizmetlerimiz#>
- Balıkesir Büyükşehir Belediyesi. (n.d.) Konservatuvarı. Erişim tarihi: 22 Eylül 2025, Konservatuvar. <https://basvuru.balikesir.bel.tr/Konservatuvar>
- Berkman, E. (2018). Darülelhan'dan Konservatuvara Türk Makam Müziğinin Görünümü. Konservatoryum/Conservatorium 5(1), 77-95.European Music School Union (2020). EMU Report.
- Beyond the States. (n.d.). Best music schools in Europe. Beyond the States. Erişim tarihi: 22 Eylül 2025, <https://beyondthestates.com/best-music-schools-europe-taught-in-english>
- Beylikdüzü Belediyesi. (n.d.) Konservatuvarı. Beylikdüzü.bel.tr. Erişim tarihi: 26 Eylül 2025, <https://www.beylikduzu.istanbul/Content/regulation/pdf-cea35ad9.pdf>

- Bursa Büyükşehir Belediyesi. (n.d.) Konservatuvar. Erişim Tarihi: 23 Eylül 2025, <https://www.bursa.bel.tr/etkinlik/yetenek-sinavi-2025---2026-1294>
- Denizli Büyükşehir Belediyesi. (n.d.) Konservatuvar. Erişim Tarihi: 19 Eylül 2025, <https://www.denizli.bel.tr/Default.aspx?k=haber-detay&id=11359>
- Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi. (n.d.) Konservatuvar. Erişim Tarihi: 19 Eylül 2025, <https://www.diyarbakir.bel.tr/haberler/15341-konservatuvar.html>
- Edirne Belediye Konservatuarı (n.d.) Konservatuvar. Erişim Tarihi: 25 Eylül 2025, <https://www.edirne.bel.tr/gundem/haberdetay?haberid=c9cb87ac-db9f-47ea-a8ce-75292b4541f4>
- Dokuz Eylül Üniversitesi. (n.d.). Tarihçe. Dokuz Eylül Üniversitesi Devlet Konservatuarı. Erişim tarihi: 22 Eylül 2025, <https://konservatuvar.deu.edu.tr/tr/tarihce/>
- Fatsa Belediyesi. (n.d.) Konservatuvar. Erişim Tarihi: 19 Eylül 2025, <https://fatsa.bel.tr/haber/fatsa-belediyesi-konservatuvarinda-yeni-donem-kurs-kayitlari-basladi>
- Gaziantep Büyükşehir Belediyesi. (n.d.). Şehir Tiyatrosu Konservatuvar Hazırlık Kursu. Gaziantep.bel.tr. Erişim tarihi: 22 Eylül 2025, <https://www.gaziantep.bel.tr/tr/sayfa/gaziantep-buyuksehir-belediyesi-sehir-tiyatrosu-konservatuvara-hazirlik-kursu-basliyor>
- Gerze Belediyesi (n.d.) konservatuvar. Erişim Tarihi: 19 Eylül 2025, <https://www.gerze.bel.tr/fotograf-galerisi/gerze-belediyesi-konservatuari-branslari/132/>
- Giresun Belediyesi (n.d.) Konservatuvar. Erişim Tarihi: 19 Eylül 2025, <https://giresunbelediyeconservatuari.net/>
- Gölcük Belediyesi (n.d.) Konservatuvar. Erişim Tarihi: 19 Eylül 2025, <https://www.golcuk.bel.tr/haber/1/12869/golcuk-belediyesi-konservatuvarinda-sinav-heyecani>
- Göktürk Cary, D. (2014). The evolution of music education in Turkey. *Debates*, (13), 13-22.
- Hill, J. (2009). The Influence of Conservatory Folk Music Programmes: The Sbelius Academy in Comparative Context. *Ethnomusicology Forum*, 18(2), 207-241.
- İlyasoğlu, E., "Yirminci yüzyılda Evrensel Türk Müziği", Cumhuriyet'in Sesleri, Tarih Vakfı Yayınları, İstanbul-1999, s.s.70-87.
- İstanbul Üniversitesi. (n.d.). Konservatuvarımız- Tarihçe. İstanbul Üniversitesi. Erişim Tarihi: 22 Eylül 2025, <https://konservatuvar.istanbul.edu.tr/tr/content/konservatuvarimiz/tarihce>
- Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi (n.d.) Konservatuvar. Erişim Tarihi: 5 Ekim 2025, <https://kahramanmaras.bel.tr/konservatuvar>
- Karabulut B., Canbay A., "Türkiye'deki Devlet Konservatuvarlarında Verilen Yarı Zamanlı Çalgı Eğitimine Yönelik Bir Değerlendirme" Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt.9 Sayı. 22 2017- Aralık (s. 341-357),2017.
- Karahasanoğlu, S. (2021). İstanbul Teknik Üniversitesi Yayınları: 2021.1KTP/1 Türk Musikisi Devlet Konservatuarı Yayınları: 16
- Kayseri Büyükşehir Belediyesi. (n.d.). Konservatuvar Şube Müdürlüğü. Kayseri.bel.tr. Erişim tarihi: 22 Eylül 2025, <https://www.kayseri.bel.tr/konservatuvar-sube-mudurlugu>

Karşıyaka Belediyesi. (n.d.). Konservatuvar. Erişim Tarihi: 05 Ekim 2025, <https://www.karsiyaka.bel.tr/belediye-konservatuvar>

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi. (n.d.). Konservatuvar. Kocaeli.bel.tr. Erişim Tarihi: 22 Eylül 2025, <https://www.kocaeli.bel.tr/hizmet/konservatuvar-114.html>

Koçhan, G. (2021). "İstanbul Teknik Üniversitesi Yayınları: 2021.1KTP/1 Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı Yayınları: 16" Konservatuvar Kurumunun Tarihçesi, Dünyadan ve Türkiye'den Konservatuvar Örnekleri ile İstanbul Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı s:265-276.

Lüleburgaz Belediyesi. (n.d.). Konservatuvar. Erişim Tarihi: 22 Eylül 2025, <https://luleburgaz.bel.tr/duyurular/luleburgaz-belediyesi-korolari-2024-2025-egitim-ogretim-yili-on-kayit-formu>

Manisa Belediyesi. (n.d.). Konservatuvar. Erişim Tarihi: 17 Eylül 2025, <https://www.manisa.bel.tr/Arama.aspx?k=belediye%20konservatuvarı>

Merzifon Belediyesi. (n.d.). Konservatuvar. Erişim Tarihi: 22 Eylül 2025, <https://merzifon.bel.tr/kategori/birimler/basin-yayin-ve-halkla-iliskiler-mudurlugu/belediye-konservatuvarı>

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi. (n.d.). Devlet Konservatuvarı. MSGSÜ. Erişim Tarihi: 22 Eylül 2025, <https://www.msgsu.edu.tr/faculties/devlet-konservatuvarı>

Muğla Büyükşehir Belediyesi. (n.d.). Büyükşehir Belediyesi Konservatuvarı. Mugla.bel.tr. Erişim Tarihi: 22 Eylül 2025, <https://www.mugla.bel.tr/haber/buyuksehir-belediyesi-konservatuvar-bavurulari-basladi>

Musiconline. (n.d.). Türkiye'deki konservatuvarlar. Musiconline Blog. Erişim Tarihi: 22 Eylül 2025, <https://musiconline.com.tr/blog/turkiyedeki-konservatuvarlar>

Özhan, R., "İstanbul Belediye Konservatuvarı'nın Türk Halk Müziği Çalışmaları" Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Musikisi Ana sanat Dalı Yüksek Lisans Programı, İstanbul.

Özşahin, R. (2010). İstanbul Belediye Konservatuvarı'nın Türk Halk Müziği Çalışmaları. İstanbul: Yüksek Lisans Tezi,Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Musikisi Anasanat Dalı.

Paçacı, G., "Cumhuriyet'in Sesli Serüveni", Cumhuriyet'in Sesleri, Tarih Vakfı Yayınları, İstanbul-1999, s.s.10-29.

Paçacı G., "Darülelhan", *Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi*, Kültür Bakanlığı ve Tarih Vakfı Ortak Yayını, İstanbul 1994, C. 2, s. 556.

Pavaeduc. (n.d.). Milan Conservatory. Pavaeduc.com. Erişim Tarihi: 22 Eylül 2025, <https://pavaeduc.com/en/milan-conservatory>

Sağır, T., Gürpınar, E., Zahal O., "Cumhuriyetin Kuruluşundan İtibaren Türkiye'deki Müzik Kurumlarına Genel Bir Bakış" Afyon Kocatepe Üniversitesi Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi Cilt V1 / Özel Sayı / Doi No: 10.36442/Amader.2020.29/Eylül 2020

Samsun Belediyesi. (n.d.). Konservatuvarı. Erişim Tarihi: 15 Eylül 2025, <https://samsun.bel.tr/haberler/buyuksehir-belediyesinin-konservatuvar-basvurulari-basladi>

Say, Ahmet, Müzik Tarihi, Ankara 2003.

Sincan Belediyesi. (n.d.). Sincan Belediyesi Türk Musikisi Konservatuvarı. Sincan.bel.tr. Erişim Tarihi: 22 Eylül 2025, <https://sincan.bel.tr/sosyal-tesisler/sincan-belediyesi-turk-musikisi-konservatuvarı>

Sinop Belediyesi. (n.d.). Konservatuvarı. Erişim Tarihi: 22 Eylül 2025, <http://www.instagram.com/p/DOGQ69ECExD/>

Süleymanpaşa Belediyesi. (n.d.). Konservatuvar. Suleymanpasa.bel.tr. Erişim Tarihi: 22 Eylül 2025, <https://www.suleymanpasa.bel.tr/konservatuvar>

Şahinbey Belediyesi. (n.d.). Konservatuvar Eğitimi. Sahinbey.bel.tr. Erişim Tarihi: 22 Eylül 2025, <https://www.sahinbey.bel.tr/haber/1/6393/belediyemizden-konservatuvar-egitimi>

Şahin M., Duman R. "Cumhuriyetin Yapılanma Sürecinde Müzik Eğitimi" ÇTTAD, VII/16-17, (2008/Bahar-Güz), s.s.259-272

Tatvan Belediyesi. (n.d.). Konservatuvar. Erişim tarihi: 22 Eylül 2025, <http://www.instagram.com/tatvanbld.konservatuari/>

Tongur, H. (1973a). Belediye Konservatuvarının Kuruluşu ve Gelişimi. [Kuruluşunun Ellinci Yılında İstanbul Belediye Konservatuvarı Özel Sayısı]. Orkestra Aylık Müzik Dergisi, 11 (112), 8-15.

Tongur, H. (1973b). 1955'ten bu yana Belediye Konservatuvarı [Kuruluşunun Ellinci Yılında İstanbul Belediye Konservatuvarı Özel Sayısı]. Orkestra Aylık Müzik Dergisi, 11 (112), 24- 63.

Turhal Belediyesi (n.d.). Konservatuvar. Erişim Tarihi: 26 Eylül 2025, <https://www.turhal.bel.tr/icerik/turhal-belediyesi-konservatuvari>

Unesco (2019). Local cultural policies and music education. Paris: UNESCO Publishing.

University in Italy. (n.d.) Conservatory in Italy. University in Italy. Erişim Tarihi: 22 Eylül 2025, <https://www.university-in-italy.com/educational-offer/study-at-conservatory-in-italy/>

Urla Belediyesi. (n.d.) Konservatuvar. Erişim Tarihi: 22 Eylül 2025, <http://www.urla.bel.tr/Etkinlik/3094/urla-belediyesi-konservatuari>

Van Belediyesi. (n.d.). Konservatuvar. Erişim Tarihi: 22 Eylül 2025, <https://van.bel.tr/HaberDetay/van-buyuksehir-belediyemiz-konservatuvari-yeni-yeteneklerini-ariyor-25082025135513.html>

Venice Contop. (n.d.). Conservatorio Benedetto Marcello. Venicecontop.com. Erişim Tarihi: 22 Eylül 2025, <https://www.venicecontop.com/en/conservatorio-benedetto-marcello>

Ville de Paris. (n.d.) Conservatoires. Paris. Fr. Erişim Tarihi: 22 Eylül 2025, <http://www.paris.fr/conservatoires>.

Weber, W. et. al. (2001). Conservatories. May 2025 tarihinde Grove Music Online: <https://0-www.oxfordmusiconlinecom.divit.library.itu.edu.tr/grovemusic/view/10.1093/gmo/9781561592630.001.0001/omo-9781561592630-e-0000041225>. adresinden alındı